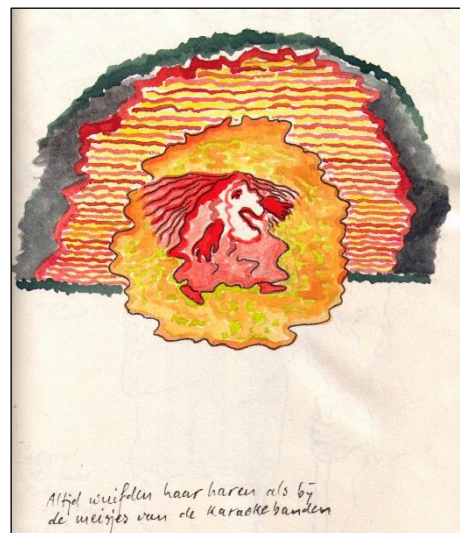

Orakel

Hoera, de kiezer heeft gesproken! Sommige partijleiders dansen van vreugde op tafel, andere likken zwijgzaam hun wonden. De grote God van de democratie, het volk, heeft zijn oordeel geveld. Het volk, dat zijn wij allemaal samen. En 'onze wil', de volkswil, is wet: de verkiezingsuitslag openbaart wat 'wij' willen met de toekomst. Maar zoals altijd bij een goddelijk oordeel, heeft ook dit de vorm van een orakel. Het is niet onmiddellijk duidelijk, het moet worden uitgelegd, geïnterpreteerd. Daar heb je een speciale priesterkaste voor, de politici, met in hun voetspoor een eindeloze rij commentatoren, journalisten en andere duiders. Dat kabaal breekt nu los, de strijd om de betekenis van de godsspraak, de analyse van wat de God eigenlijk heeft bedoeld. Welbeschouwd is er sinds het Orakel van Delphi niet veel veranderd.

Eerst hebben de politici de afgelopen weken geprobeerd de God van het volk gunstig te stemmen en op hun hand te krijgen. Vroeger ging dat met wierook, offergaven en rituele wassingen. Tegenwoordig gebeurt het met interviews, tv-optredens en aanplakbiljetten. Daarna kregen we de plechtigheid zelf, omgeven met allerlei rituelen. Allereerst de voorbereiding, het raadplegen van richtingwijzers, gewetensonderzoek, het ijken van het kompas; vervolgens de gang naar de plek des oordeels, de legitimatie en de toelating tot het allerheiligste, de afgesloten ruimte van het geheim; en tenslotte de uitspraak van het orakel. Van daaraf neemt de priesterkaste het nu weer over, ze leggen ons uit hoe we de uitslag moeten zien, wat het krachtenveld is dat er achter steekt, wat de boodschap inhoudt en de visie van onze democratische God. Pragmatici als Rutte beweren een hekel aan visie te hebben, 'voor visie moet je naar de oogarts'. Intussen heeft hij wel degelijk een idee over de betekenis van het orakel, en hoe de verschillende aspecten ervan zijn te verbinden tot een samenhangend en werkbaar verhaal. De vraag is of hij, als winnaar, het ook nu weer voor elkaar krijgt daar een daadwerkelijke coalitie uit te smeden en concreet beleid.

Dat is geen eenvoudige opgave. Wat betekent het dat een partij met 17 zetels van meet af aan wordt uitgesloten van regeringsdeelname? Of dat een partij die nog maar enkele weken geleden in zulke schandalen verwickeld was dat iedereen eruit wegliep, nu toch acht zetels haalt? Hoe pas je dat in, in je verhaal? En hoe ga je om met mensen die openlijk verwerpelijke standpunten innemen? Lastige vragen.

Boven de ingang van het Orakel van Delphi stonden twee uitspraken die de bezoeker ter harte kon nemen: Ken uzelf, en: In niets teveel. Die zijn wat mij betreft nog steeds geldig. Wie kent zichzelf goed genoeg om te weten hoe om te gaan met de onmogelijke, schandalige, verwerpelijke kanten van zichzelf? Wie kent de juiste maat?